

pedagógiai intenzitás, a nevelés hatékonyságának fokozódásával. Hiányzik a szakmai kontroll, a tanácsadással egybekötött felügyelet. Az elmúlt tíz év alatt teljesen megszűnt a szakfelügyelet intézménye, jóllehet a nyugat-európai országokban működik, és mind a mai napig fontos feladatot lát el. A szakfelügyelet nem egy bizonyos rendszer jellemzője és kiszolgálója, hanem a közoktatás hatékonyságának szükséges velejárója.

Mindezzel együtt hallatlanul felértékelődtek a zeneiskolák, adott településeken fontos zenei-kulturális központ szerepét töltik be. Sok helyen az egyetlen valódi értéket közvetítő intézménynek tekinthetők.

— *Rendeznek-e még — akár az utánpótlás bemutatásának is tekinthető — zeneiskolai zenekari találkozót?*

— Tavasszal lesz, Kecskeméten. És ennek kapcsán azért el szeretném mondani, hogy a zenei nevelés vonatkozásában nem vagyok pesszimista. Lassan ugyanis eljutunk oda, hogy minden magyar gyermek számára elérhető lesz valamilyen művészet tanulása, és akkor a művészeti

nevelés sosem látott távlatai nyílnak meg előttünk. Arról nem is szólva, hogy ma az ország zeneiskoláinak 60%-a falvakban működik, holott egészen a legutóbbi évekig a zenetanulás tipikusan és jellemzően városi „kiváltság” volt.

Gond még, hogy a zenei élet résztvevői — a zenei nevelésben résztvevők és a hivatásos művészet képviselői nem nagyon találkoznak egymással. Egymástól függetlenül, nem egymással együttműködve léteznek. Így kevésbé tudnak segíteni egymásnak.

— *Ha most egy olyan felkérés érkezne, amely egy zenekar igazgatási munkáját kínálná fel Önnek, elvállalná-e?*

— Úgy gondolom, hogy amit egy zenekar létrehozásáról, működéséről, munkafeltételeiről tudni kell, elsajátítottam az idők során. Nem volt könnyű, nagyon megküzdöttem érte, de megtanultam. S ha felelős pozíciót már nem is vállalnék, szakértelmemet felajánlanám, szívesen közreműködnék. Azt ugyanis azért mégiscsak el lehet mondani, hogy minden zenekar talpon maradt valahogy, egyet sem kellett megszüntetni. Talán

szerepüket, rangjukat is visszanyerik egyszer, és akkor a médiumok is „régifényükben” foglalkoznak majd velük: újra lesznek hangverseny-közvetítések és újra olvashatunk majd rendszeres, értékelő és értékelhető kritikákat. Minden együttesnek profi, rátermett menedzsmenete lesz, ami ma még azért nagyon ritka jelenség.

Szorgalmaznám azt is, hogy az érdekvéviselői szervezetek, amilyen a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége is, intenzívebben, demonstratívabban és hatékonyabban exponálja magát a zenekarok, a zenekari muzikusok érdekében. Véleményét, állásfoglalását sokakkal meg kéne ismertetnie, akár a szakmán kívül is, hiszen az alapjelenségek, alapproblémák nem szakmaspecifikusak.

Mind a szakmát, mind annak képviselőit magára hagyatottnak érzem, amin feltétlenül változtatni kellene. Nem hallgatni, hanem beszélni, beszélgetni kellene ahhoz, hogy sokunk által érzett, de kevesek által megfogalmazott szándékaink megvalósulhassanak.

Tóth Anna

Szombathelyi béketárgyalások

- az új vezető karmester Pál Tamás

— *Szeptember 1-től Ön a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője, vezető karmestere. Ez a hír magán a kinevezés tényén túl is figyelmet érdemel; egyrészt, mert az együttes súlyos belharcokkal teli éveket tud maga mögött, másrészt, mert nem olyan régen kezdett Ön is csaknem új életet. Elhagyta Szegedet és a fővárosba költözött, ahol bátran s lendülettel épített nagyon rövid idő alatt csaknem teljesen új egzisztenciát.*

— Való igaz, harmadik éve, hogy — huszonöt éves szegedi tartózkodás után — visszaköltöztem Budapestre. Az elhatározás sokáig érlelődött, a döntés gyorsan született. Én már nem gondoltam arra, hogy valaha még eljövök Szegedről — jól éreztem ott magam, a fővárosba nem vágytam vissza. Kis túlzással azt mondhatnám, már a sírhelyemet is kiválasztot-

tam; ott volt lakásom, ott van még most is szeretett családi tanyánk.

Több irányból értek az utóbbi években olyan impulzusok, ami aztán ezt a váltást eredményezte. Változás történt például az Operaházban; távozott, aki engem nagyon nem látott volna szívesen, és a távozás szinte másnapján már vezényelni hívtak.

Szegeden is nagyon sok minden megváltozott: a társadalmi, politikai, kulturális közélet „érdekes” dolgokat produkált. Egészen új generáció lépett színre, és bizony nagyon furcsának tartottam, hogy a jelenlegi polgármester engem egyáltalán nem ismert. A színház vezetése is átalakult. Nem voltak egzisztenciális félelmeim, hiszen nyugdíjas vagyok, és egyébként is számomra az egzisztenciális biztonságot az egyéb kapcsolatok alapozták meg.

Mindezek közben mindkét lányom

Budapestre került és miután nálunk komoly családi összetartás van, egyre több dolog szólt az én jövetelem mellett is.

Támadt egy olyan érzésem, hogy eljött számomra az utolsó próbatétel ideje. Meg akartam próbálni, hiszen a negyedszázados szegedi illetőség ellenére nem ismeretlen közegbe kerültem. Sokszor dolgoztam másutt: többek között Budapesten és külföldön is. A próbatétel lehetőségét szabályosan felvillanyozott és egyszer csak azt vettem észre, lakáshirdetések között lapozgatok. Először csak azzal a céllal, hogy főiskolás lányommal közösen béreljünk valamit. Az egyik hirdetésre Budapestre utaztam; a lakás nagyon megtetszett, a tulajdonos véletlenül ismerős is volt. Lefoglaltam és hazatelefonáltam, hogy költözünk.

Itt aztán kiderült, hogy a muzsikusi életem első évtizedeiben szövögetett

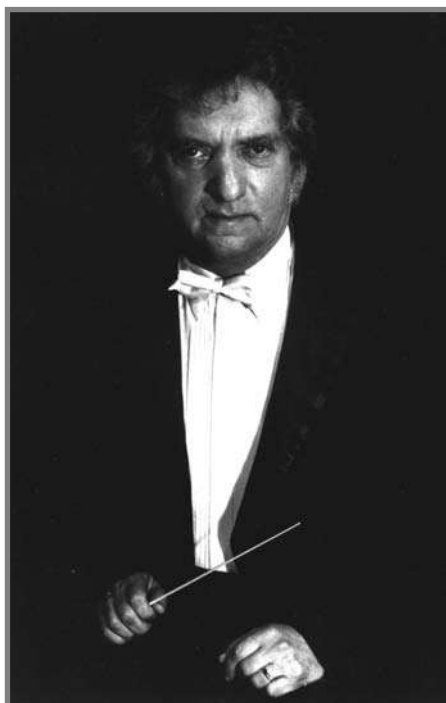
szakmai szálak nagy része megvan, illetve újra köthető. A legtöbben szeretettel fogadtak és én is igyekeztem, hogy ne keltsek kollégáimban egzisztenciális féltelmet. Sok feladatot kaptam: elsősorban az Operaházban, de hangversenyeket is. Időközben én eléggé beletanultam a szervező-produkáló munkába és igyekeztem magamnak is fellépési lehetőségeket szervezni.

Nagyon biztatóan indultak el Budapesten a dolgaim és még az opera főzeneigazgatói posztját is megpályáztam. Ebben a próbatételben alulmaradtam, ami csalódást okozott ugyan, de megrázkódtatást semmi esetre sem. Most, amikor már látom, hogy milyen nehéz itt a helyzet és mennyire nehéz minden változtatást végrehajtani, inkább megkönnyebbülést érzek. Annak, hogy pályáztam, megvolt a maga hasznos hozadéka: törekvésemnek híre ment és sokat lendített azon, hogy újra megismerjenek és befogadjanak. Az új vezetéssel jó kapcsolatban vagyok, az új főzeneigazgató becsül, foglalkoztat.

— *Ilyen sikeres és gyors „magára találás, ennyi elfoglaltság mellett hogyan merült fel egy újbóli ingázással járó státusz, nevezetesen a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar zeneigazgatói helyének betöltése?*

— Tudni kell, hogy Szombathelyen még többen dolgoznak a „régiek” közül; azaz még Petró János idejéből. Azokban az években nagyon jó volt köztünk a kapcsolat, gyakran mentem én Szegedről Szombathelyre vezényelni, Petró karnagy úr pedig, sokszor dolgozott Szegeden. A közvetlen szakmai elismerésen kívül nagyra becsültem az ő zenekar-szervező munkáját, valamint mindazt, amit Szombathely zenei életéért tett. Az elmúlt évadban többször is meghívtak engem dirigálni Szombathelyre, ahová tehát nem idegenként érkeztem. Arról nem is szólva, hogy régi jó ismerősöm, kiváló kollégám Horváth László igazgató úr, akivel szintén nagyon rég óta állok szoros szakmai kapcsolatban. Sokat beszélgettem vele a nagyon súlyosnak tűnő problémákról, miközben a zenekarral való együttműködésünk kitűnőnek bizonyult. Az egyik ilyen siker es produkció Liszt Krisztus oratóriumának előadása volt Szombathelyen és Eisenstadtban. A másik, ami a zenekar bérleti hangversenyek egyikén hangzott el, Mendelssohn Olasz szimfóniájából, Paganini Hegedűversenyéből

és Csajkovszkij Olasz capricciojából állt. Mindez megerősíthette Horváth igazgató úr azon szándékát, hogy pontot tegyen az előző vezető karmesterrel való közös munkának a végére, akivel kapcsolata az idők során jórészt teljesen megromlott. Megkérdezett, hogy eljőnnék-e? Nem sokat gondolkodtam, hiszen az együttessel nagyon sokra becsültem - azt mondtam, hogy adott esetben szívesen jönnék. Be is adtam a pályázatomat, és bár biztos nem lehettem a dologban, mégis reményeket táplálhattam, hiszen az ötlet nem tőlem származott. Végül nyertem, jóllehet a

zenekartól nem kaptam meg a többségi szavazatot. (Tudni kell, hogy egy igazgató maga döntheti el, kit nevez ki, a zenekari tagok szavazatai tájékoztató jellegűek.)

A kinevezés egészen friss, hiszen ma (szeptember 4-én) éppen 4. napja látom ezt a feladatot. Szerencsésen alakult, hogy éppen augusztus 31-én volt a zenekarral közös koncertünk Ausztriában, ismét Mendelssohn (a Reformáció szimfóniát és a Lobgesang korális részét) játszottunk. Nemcsak a hangverseny volt jó, de kellemes kapcsolat alakult ki köztem és a muzikusok között. Így magam is bátrabban kezdem a közös munkát, mert úgy gondolom, beleéreztek abba, milyen zenész is vagyok én valójában. Mindez fordítva is elmondható.

— *Érdekel is volna, hogy nem okozott-e Önnek aggodalmat a szavazás végeredménye? Hiszen ha mégoly kevésbé hivata-*

los, de mégiscsak tükrözi a muzikusok véleményét? Nem félt, hogy utálni fogják? Ilyenkor szinte mindenkit utálhatnak — nem azért, mert bármit is kifogásolnának az illetőben, hanem mert nem az, akit ők akartak, akit ők addig is szerettek.

— Nem félttem, mert tisztában vagyok azzal, mire vagyok képes. És az érzelmek többnyire nem az előzményektől függenek, hanem attól, hogyan dolgozunk együtt. Teljesen természetesnek tartottam, hogy arra szavaznak, akit már ismernek. Volt egy rendkívül szimpatikus, fiatal török dirigens, akit már ismertek a zenekari tagok és aki első vendégkarmesterként ezentúl is fontos szerepet játszik majd az együttes életében. És hát ott volt Masahiro, akit már ismertek, szerettek és akiről úgy vélték, hogy az igazgató úr érdemtelenül mellőzte.

Mindemellett kevés erényeim egyikeként tartom számon, hogy tudok a muzikusokkal kapcsolatot teremteni, olyan atmoszférát tudok létrehozni, hogy amit én képviselek a zenéről, a zenekari muzikáról, azt elfogadják. Az egyébként, hogy köztünk milyen lesz a viszony, a következő hónapokban dől majd el.

— *Mennyi időre kötött szerződést?*

— A törvény által előírt minimális három esztendőre, azzal az általam is szorgalmazott megjegyzéssel, hogy amikor Horváth Lászlónak nem egészen egy év múlva lejár az igazgatói mandátuma, tárgyaljuk újra az én dolgomat is.

— *Az utóbbi időben újraélesztett kapcsolata során tapasztalt-e változást a zenekar hangzásában, szakmai munkájában ahhoz képest, amilyenek emlékeiben élt?*

— Az együttes megtartotta erényeinek a javát. Elsősorban talán azért, mert sok kulcsfontosságú helyen (például a koncertmesterek székén) még mindig ugyanazok a muzikusok ülnek. A szimfonikus zenekar legfontosabb „kellékei”: együttjátszás, a kötelezően jó blattolás, tiszta intonálás, a klasszikus és romantikus irodalomhoz való egyfajta természetes viszony mind megmaradt, és ezeket tekintve és őket határozottan előre is sorolom az általam ismert együttesek között. Ezek között rangsorolásban sokkal előbbre tartó magyarországi és külföldi zenekarok is vannak, ahol nagyobb ugyan a technikai tudás, kevésbé vannak azonban jelen ezek a zenekari specifikumok.

Mindennek természetesen megvan a maga magyarázata. Az egyik például,

hogy a szombathelyiek ugyanott próbálnak, ahol koncerteznek. Talán nem is tudják, milyen óriási dolog ez! Az országban ők az egyedüliek, akik az első próbáktól kezdve érezhetik az akusztikai arányokat. Mindent összevetve tehát van olyan jó a zenekar, mint Petró János idején, amikor először találkoztam vele.

— *Hogyan alakult ennek az évadnak a programja? Belecsöppent egy mások által kialakított műsorrendbe, vagy lehetőséget kapott némi módosításra?*

— Alakíthattam én is, elsősorban saját hangversenyeim műsorát, sőt a többi, már meglévő programba is beleszólhattam. Kivéve a nyitókoncertet, amit azonban szíves-örömezt elfogadtam. Gyakorlatilag egy teljes szezonra már összegyűjtött anyagot és fellépési lehetőséget osztottunk be Horváth László igazgató úrral, figyelembe véve az együttes szakmai-anyagi érdekeit.

— *Volt alkalma szólistákat is javasolni?*

Ez a jövő zenéje. Az én koncertjeimen egyetlen szólista működik közre, egy szombathelyi születésű csellóművész, Mérei Tamás. Őt nem én kértem fel, de nagy örömmel fogadtam közreműködését.

— *Hogy lehet majd megtervezni saját maga számára egy olyan évadot, amelyben már minden bizonnyal számos operai és egyéb kötelezettség helyet kapott, és most új helyen, új minőségben, lakhelyétől távol, teljes emberként kell részt vennie egy sok szempontból válságos helyzetben lévő zenekar irányításában?*

— Húsz előadást vállaltam mindössze az Operában, hiszen amikor Győriványi-Ráth György karnagy úrral tárgyalni kezdtem, már majdnem biztos volt, hogy Szombathelyen sok dolgom lesz. Van azonban más nagyon szép koncertsorozatom Budapesten, ami viszont már komoly szervezést és fizikai-szellemi helytállást igényel. Nem lesz könnyű, de elhatároztam, hogy a központba Szombathelyt állítom. Arról nem is szólva, hogy az egyik legszebb budapesti fellépésemet éppen velük csinálom. A Tavasz Fesztiválon, a Mátyás templomban március 18-án az ő közreműködésükkel hangzik majd el Verdi Négy vallásos éneke, Liszt 13. zsoltára, és Az apostolok szeretetlakomája című, öt férfikarra és zenekarra komponált Wagner mű magyarországi bemutatója.

— *Ami Szombathelyet illeti: van-e arra lehetőség, esetleg ígéret, hogy esetleges létszámbeli, hangszerállománybeli igényeket alkalomadtán figyelembe tudnának venni? Kapott-e valamilyen plusz mozgásteret ahhoz a munkához, amit elvárnak Öntől, amit szándékai szerint meg szeretne valósítani?*

— A Szombathelyi problémaözünből egy dolgot tartok fontosnak: a muzsikusok megalázó anyagi helyzetén javítani. A szombathelyi zenekar tagjai az országosan is rosszul fizetett zenekari muzsikusoknál nagyságrendekkel kevesebbet keresnek. Én még nem találkoztam olyan magyar zenekarral, amelynek fenntartója az együttes minisztériumtól kapott támogatását beépítette volna a költségvetésbe, és amely még ezek után megköveteli, hogy együttese milliókat „termeljen”. Tudom, hogy a fenntartóval jó viszonyt kell kialakítani, de semmiképpen sem azon az áron, hogy ezt (és az ilyen jellegű) anomáliát az ember ne tenné éjjel-nappal szóvá. Most szervezik számomra a fenntartókkal való találkozást, a bemutatkozó látogatások sorát. Feltett szándékom ebben a kérdésben változást elérni. Minden egyéb — hangszer, státusz és egyéb — fejlesztést igényel ugyan, de elviselhető állapotban van.

— *Volt-e valamilyen megbeszélés Ön és Horváth igazgató úr között arra vonatkozóan, hogyan kezelik ezt a zavarosnak tűnő közelmúltat?*

— Rengeteget beszélgettünk, ő mindent elmondott, természetesen a saját szemszögéből. Én minden betűjét elolvastam a levelezésnek, és a muzsikusokkal is leültem beszélgetni - erre egyébként a szerződésem is kötelez. Úgy érzem, alkalmas vagyok e feszültség jelentős mértékű csökkentésére. Már csak azért is, mert érzésem szerint az emberek, akik évek óta ebben élnek, szemük előtt tévesztették a lényegét. Végigolvasva a Zenekarban is megjelent beadványokat feltűnő, hogy egyetlen zenei kérdésben sincs vita! Nem mondja senki, hogy rossz például a próbarend, csak azt, hogy nem Masahiro csinálta. Nem esik szó egyetlen olyan problémáról sem, amely magát a zenekari munkát, a zenélést veszélyeztette volna. Modorbéli, munkahelyi demokráciával, munkabeosztással kapcsolatos kérdések merültek föl, élükön azzal, hogy ki az úr a szemétdombon? Itzaki Masahiro vagy Horváth László? Tudom, hogy Horváth László zseniális muzsikus és gondolom, Masahiro karnagy úr is az lehet. Nem tartom tehát tragédiának, akármelyikük is az úr. Horváth Lászlónak óriási muzsikusi,

zenekari múltja van, nyilván képes egy nagyon jó próbarendet összeállítani. Nem hiszem, hogy Masahiro karnagy úr vagy a tiltakozó zenekari muzsikusok annyival jobbat készítenének!

Mindezek alapján úgy gondolom, hogy e problémák jelentős része csinált gond. Hogy mi ennek az oka? Talán a szimfonikus zenekarok munkáját jellemző bezártság. Nyilván nem véletlen, hogy a hasonló módon összezárt labdarúgók mellé jól képzett pszichológusokat állítanak. Itt nemhogy pszichológus nincs, de pénz sincs, miközben a muzsikusnak nap mint nap a lelkét kell kitárnia. Feszülnek tehát az indulatok, gerjednek a problémák. A szombathelyi zenekar egyetlen lépést sem tett saját fizetésének megjavításáért, ezzel szemben ötvenet azért, hogy eldöntse, ki csinálhat próbarendet és ki nem.

Hogy kinek milyen a modora? Ki kivel tegeződik és magázódik? Hatodrendű probléma. Minden tisztelem mellett rá szeretném ébreszteni ezeket a kedves, tehetsége muzsikusokat arra, hogy vágjanak félre a késsel. Nekem is megmutatták a levelet, amelyben leírták, hogy a vezető karmester-választás nem volt demokratikus. Lehet, de — mint mondtam — az igazgatónak joga van kijelölni a neki tetsző embert erre a posztra, de ő még kíváncsi is volt a tagság véleményére.

Borzasztó, ha egy nagyra hivatott közösség olyan tevékenységekbe merül, amelyek semmilyen eredményt nem szülnék. Ezt elmondtam nekik is, és azt is, hogy Horváth László éjjel-nappal, három embert meghazudtoló energiával dolgozik a zenekarért. Ez az igazi ügy, nem az, hogy miért forronganak az indulatok. Ez a zenekar folyamatosan utazik, rangos fellépéseken szerepel - ezt mind az igazgató szervezte. Szép darabokat játszanak, szép helyeken.

Az is érdekes lehet, hogy egy vezető karmester egyetlen szót ne tudjon tolmács nélkül beszélni az együttesével. Hogyan adhat akár egyetlen megfogalmazott instrukciót? Hogyan készített volna próbarendet? Lehet nagyszerű vendégkarmester, de a mindennapos munkához ennél azért több kell. Remélem, megtalálom a zenekarral a közös hangot úgy a pódiumon, a próbateremben, mint e viták békés elvarrásakor. Nagyon várom a közös munkát és előre örülök a szép hangversenyeknek.

Tóth Anna

Születésnap i köszöntő

80 esztendő s Varga Tibor

Személyiség, technikai tökéletesség és a kifejezés intenzitása — e tényezők szimbiózisa teszi lehetővé olyan muzsikusok születését, mint amilyeneket (a véletlenek csodálatos találkozás folytán) ugyanaz a kis nyugat-magyarországi régió adott Európának, a világnak. Joachim József, Auer Lipót, Flesch Károly és Varga Tibor művészi kvalitásait, hegedűvirtuózi adottságait óriási pedagógiai képességeik segítségével tudták a hegedűjáték fejlődése érdekébe állítani, megteremteni a kifejezés, a hangszín és karakterek olyan újszerű sokszínűségét, ami a kortárs zeneszerzők számára is komoly alkotói inspirációt jelentett.

Az úgynevezett német hegedűiskola elképzelhetetlen lenne Joachim József fontos közreműködése nélkül, akinek a romantikus hegedűirodalom számos fontos darabjának, többek között Brahms és Bruch Hegedűversenyének megszületését is köszönhetjük. Auer Lipót személyisége elválaszthatatlan az orosz hegedűiskolától, amelyre igen nagy hatást gyakorolt. A róla készült olajfestmény mind a mai napig ott díszelg a szentpétervári konzervatórium falán, ahol hegedűprofesszorként lépett Wieniawski örökébe. Flesch Károly a kortárs zene iránti elkötelezettséget erősítette meg mindenek előtt egy intellektuálisan átgondolt hegedűmetodika kialakításával. Varga Tibor mindhármuk szellemi örököse abban az értelemben, hogy — akár például annak idején Joachim — számos kortárs kompozíciót mutatott be, „klasszikussá” emelte Bartók, Berg, Schönberg hegedűversenyait Európától egészen Ausztráliáig, meghatározó módon újította meg a hagyományos koncertreper-toárt. A Schönberggel szakmai találkozását rögzítő dokumentum szerint például annyira elbűvölte a Hegedűverseny Varga Tibor féle interpretációja, hogy szerette volna, ha az adott időben még fiatalabb és más műveket tudna a művésznek írni.

Kilencéves kora körül kereste fel Flesch Károlyt, hogy hegedűleckéket vegyen tőle. Flesch boldogan foglalkozott vele és Berlinbe is magával akarta vinni, amit azonban a szülők nem engedtek. Így hát akkor foglalkozott tanítványával, amikor éppen otthon tartózkodott. Varga Tibor azonban igényes növendék volt; egy időben túl lassúnak

találta vibrátóját és tanácsot kért mestertől, miként javíthatna rajta. Amikor Flesch elmondta és bemutatta, azt válaszolta: „Mást mutat, mint amit mond!”. Flesch ekkor azt mondta édesanyjának, hogy a fiúnak nincs szüksége tanárra, mert előbb-utóbb mindenre rájön saját maga is. A vibrátó-gondot végül Kreisler révén oldotta meg, aki éppen ebben az időben koncertezett Budapesten, és valamilyen módon még jegyhez jutott a teltházás hangversenyre. A hallottak teljes extázisba hozták Vargát, aki hazarohant és éjjel 1-ig próbálgatta a vibrátót. Végül sikerült technikailag elérnie, hogy olyan — gyors vagy lassú — vibrátót hozzon létre, amelyet csak akart.

Tízévesen mutatkozott be a Zeneakadémián Hubay Jenőnek, aki azonnal felvette. Hetente tette meg lakóhelye és a Zeneakadémia közötti 150 km-t, hogy ott tanulhasson. Ennek anyagi háttéréről Bronislaw Hubermann gondoskodott, aki egy gazdag gyárostól szerzett számára rendszeres ösztöndíjat. Az 1930-as években volt a Zeneakadémia növendéke, akkor, amikor Bartók is a professzorok között volt. Bartók ugyan csak zongora főtárgyat tanított, ám pusztja jelenléte is inspirálóan hatott a növendékekre. Kodálytól zeneszerzést tanult, magyar történelmet és zenetörténetet. Nyitott szemmel és füllel látogatta Weiner Leó óráit. „Nem tanította, hanem mutatta nekünk a zenét” — emlékezett vissza Varga Tibor. A Zeneakadémián ért szellemi hatás tehát életreszólvolt.

Hegedűjátékának technikájáról felsorolhatatlanul méltatás látott napvilágot, a párizsi Le Monde de la Musique kritikusa például így írt.

„Vargával a hegedűjáték újszerű módja született. A vonások teljesen salakmentes tisztasága, a regiszterek tökéletesen kigyógyított kezelése, a játék kifejezésbeli tökélye, a kifogástalan frazeálás tökéletesen meggyőz arról, hogy játékát az átgondoltság és természetesség egyidejűsége, harmóniája teszi egyedülállónak.”

1949-ben a már egy ideje Londonban élő Varga Tibort Detmoldba hívták, hogy az egykori Brahms rezidencia helyén létesült zeneművészeti főiskola vonós részlegét „felépítse”. Vele együtt érkezett Párizsból a híres csellista, André Navarra, a Rómából származó mélyhegedűs

Bruno Giuranna, később az Amszterdamban élő brámsaművész, Nobuko Imai. Varga Tibor, akit a vonósok vezetőjévé neveztek ki, itt világhírű iskolát alapított. Tanítványai nemcsak koncertpódiumok elismert szólistáiként, de vezető zenekarok koncertmestereiként is erősítették az iskola rangját Németországtól Anglián és Skandinávián át egészen Ausztráliáig mindenütt. Az egész zenei világ figyelmét felkeltette, hogy ő tudta az első hölgyet „delegálni” a Berli ni Filharmonikusok soraiba, egy vallon születésű és éveken át Varga-tanítvány művész, aki briliáns képzettségének köszönhetően olyan előnyre tudott szert tenni a népes férfikonkurenciával szemben, hogy megnyerte előtűk az álláspályázatot.

35 éven át vezette a detmoldi iskolát, és amikor visszavonult svájci rezidenciájára, kérésözön árasztotta el: folytassa valamilyen módon addigi tevékenységét. Így alapította meg Sionban az államilag támogatott zeneművészeti főiskoláját, amely a város által külön erre a célra építet, az ő rendelkezésére bocsátott épületben található. Itt rendezik meg a négy évtizede életre hívott Varga Tibor Fesztivált, ennek keretében az egész világra kisugárzó hatású Varga Tibor Nemzetközi Hegedűversenyt, amelyre évente száz fölött van a jelentkezők száma. Itt kap helyet a Nyári Akadémia is, hol évről évre 500 hallgató élvezheti a páratlanul színvonalas, ideális zenei környezet előnyeit. A Sioni Zeneművészeti Főiskola ma már a világ ifjú vonósainak zárandokhelye, amolyan „zenei Mekkája”. Svájc és szomszédos országainak növendékei mellett Európa más részeiről, Ázsiából, Amerikából és Ausztráliából érkeznek a muzsikuskok, hogy itt a lehető legrangosabb képzés segítségével művészi, technikai tökéletességre tegyenek szert.

A színvonalas, minden ízében a zene szolgálatába állított környezet nemcsak magával a tanítással, de a résztvevőkben kifejlődő igényesség révén is növeli a legmagasabb elvárásoknak megfelelő zenészek képzését. Varga Tibor különleges adománya, hogy mindent, ami a birtokában van és ami a muzsika szolgálatába állítható, megoszt közvetlen és közvetett tanítványai val.

folytatás: 25 oldalon